

О. Качаєв,
науковий керівник – канд. екон. наук К.Ф. Черкашина,
ДВНЗ “Українська академія банківської справи НБУ”

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ СЕК’ЮРИТИЗАЦІЇ БАНКАМИ УКРАЇНИ

Сек’юритизація – це випуск боргових цінних паперів, що забезпечені портфелем однорідних активів (наприклад, іпотечних кредитів зі схожими показниками “строк – доходи – ризик”). Крім додаткового джерела фінансування, сек’юритизація активів дає змогу банку повністю або часткового звільнити від кредитного ризику за активами, узгодити потоки платежів за активами і пасивами, тим самим знизити процентний ризик і ризик дострокового погашення, розширити можливості залучення ресурсів на міжнародному ринку капіталу, підвищити прибутковість на власний капітал і дотримати вимоги щодо достатності власного капіталу (для банків). Необхідно відмітити, що для банківської системи України сек’юритизація є новим інструментом залучення коштів.

Актуальність проблеми використання сек’юритизації в Україні посилюється також низьким рівнем капіталізації вітчизняних банків та низьким кредитним рейтингом країни, що не дає можливості залучати кошти міжнародного ринку капіталу за низькими процентними ставками.

Виходячи з цього метою роботи є розгляд та аналіз потенційних можливостей та перспектив використання сек’юритизації комерційними банками України.

На шляху запровадження нової практики в Україні виникають певні проблеми, які потребують нагального вирішення: недостатність та непродуманість правового поля з питань регулювання відносин між учасниками угоди, низький досвід банків у проведенні операцій сек’юритизації, низька якість активів, високі рівні кредитних ризиків, нерозвиненість фондового ринку та інфраструктури фінансового ринку.

Найбільш перспективним видом активів для сек’юритизації є автокредити. Використання автокредитів є вигідним для банку з декількох позицій: більша маржа (середній процент по автокредитам 15-17 %, по іпотечних – до 12-13 %), грошовий потік по даних кредитах є достатньо однорідним та прогнозованим, середній строк автокредитування значно нижчий (7 років), ніж за іпотечними кредитами, а отже, такі кредити менше підпорядковані дії довгострокових економічних коливань. Крім того, в Україні досі залишається слабким правове поле іпотечного кредитування.

Проаналізуємо можливість використання сек’юритизації портфеля автокредитів банком “УкрСиббанк”, оскільки саме йому належить найбільша питома вага у загальному обсязі автокредитів в Україні. “УкрСиббанк” зможе сек’юритизувати активи шляхом продажу посередницькій структурі SPV (Special Purpose Vehicle) пулу автокредитів у розмірі 400 млн. дол. США, під забезпечення яких SPV емітує цінні папери. Середня процентна ставка за автокредитами “УкрСиббанку” становить 15 %. Портфель автокредитів є достатньо однорідним за показниками строкості та

ризиковості, прострочені кредити становлять близько 0,5 % від усього портфеля, що свідчить про низький ризик кредитного дефолту.

Проведемо розрахунки доцільності та ефективності здійснення такої угоди: розмір процентної ставки за виданими кредитами становить 15 %, пропонувані облігаційні транші відповідно 200 млн. дол. з дохідністю 9 %, 150 млн. дол. – дохідність 10 % і 50 дол. грн. – дохідність 12 %, а витрати на проведення угоди становлять близько 1 % можна розрахувати дохідність даної угоди. Таким чином розрахуємо дохідність, яка становитиме $400 \cdot 0,15 - 200 \cdot 0,09 + 150 \cdot 0,1 + 50 \cdot 0,12 - 400 \cdot 0,01 = 17$ млн. дол.

Проаналізовані можливості та перспективи використання сек'юритизації банками України дають нам змогу зробити висновок про те, що механізм сек'юритизації в найближчому майбутньому може стати одним з найбільш ефективних щодо управління ризиками кредитного портфеля, а також отримання додаткових прибутків.

Качаєв, О.С. Перспективи використання сек'юритизації банками України [Текст] / О.С. Качаєв // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: погляд у майбутнє: зб. тез доповідей XI Науково-практичної конференції студентів (22 квітня 2008 р.) та XII Науково-практичної конференції студентів (23 квітня 2009 р.) / Державний вищий навчальний заклад "Українська академія банківської справи Національного банку України". – Суми, 2009. – С. 19-20.